

ODLUKA I NALAZI

Datum usvajanja: 11. januar 2017. god.

Predmet br. 2013-21

Thomas Rüsche

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava, je na zasedanju 11. januara 2017. god., sa sledećim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
G. Guénaél METTRAUX, član
Gđa Elka ERMENKOVA, član

Uz asistenciju:

G. John J. RYAN, viši pravni službenik
Gđa Noora AARNIO, pravni službenik

Nakon razmatranja gore pomenute žalbe, predstavljen u skladu sa Zajedničkom akcijom saveta 2008/124/CFSP od 4. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Poslovnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučila sledeće:

POSTUPAK

1. Žalba je registrovana 12. avgusta 2013. godine.
2. Dana 07.04.2014. Komisija je odlučila da o žalbi obavesti šefa Misije EULEX Kosovo (ŠM), pozivajući ga da podnese pismeno mišljenje. Takođe je odlučeno da se u isto vreme razmotre zasluge žalbe i njena prihvatljivost (u skladu sa pravilom 30, stav 1 i 2 Poslovnika o radu, u daljem tekstu PRK).
3. Mišljenje ŠM je primljeno 03.12.2014. i nakon toga je prosleđeno žalioocu na njegovo dalje razmatranje.
4. Žalilac je podneo svoj odgovor 20.12.2014. ŠM je podneo dodatno mišljenje 23.03.2015.

I. ČINJENICE

1. ISTORIJAT PREDMETA

1. Dana 28.04.2006. godine, žalilac je sklopio ugovor o osnivanju zajedničkog društva sa ograničenom odgovornošću MTI Stone and Building (MTI) (u daljem tekstu "Kompanija") sa I.F i M.L. usaglašeno je da vlasništvom nad kompanijom bude u jednakim delovima (33% svaki). MTI je registrovana u Ministarstvu trgovine i industrije Kosova.
2. Ovoj kompaniji je dodeljena licenca za iskorišćavanje izvora andezita. Tokom vremena žalilac je uložio znatna sredstva u otkrivanje ovog izvora na Kosovu. Zbog toga je sveo aktivnosti u Nemačkoj na minimum.
3. Dana 04.04.2007., potpisan je Aneks članova koji se odnose na udruživanje, kojim su preraspodeljene deonice kompanije, dodeljujući žaliocu i M.L. po 47.5% deonica, a I.F. 5% deonica.
4. Žalilac je kasnije otkrio navodne krivične radnje svojih poslovnih partnera. Usled toga, oni su pokušali da ga izbace iz kompanije putem falsifikovanja članova Ugovora o kompaniji koji se odnose na udruživanje i putem pretnji upućenih njemu. Dana 05.08.2009., sastavljen je ugovor "o besplatnom davanju deonica", potpisan samo od strane M.L. i I.F. ugovor je propisano da on prenosi svoje deonice na I.F. i M.L. bez razmatranja. Kao rezultat toga M.L. i I.F. su uzeli po 50% deonica kompanije. M.L. je imenovan za direktora kompanije. Time je žalilac lišen svojih deonica.
5. Dana 14.08.2009. godine, Ministarstvo trgovine i industrije Kosova je registrovalo ove izmene članova ugovora o kompaniji koji se odnose na udruživanje.
6. Žalilac tvrdi da od neodređenog datuma nije bio u mogućnosti da vrši svoje dužnosti izvršnog direktora kompanije. Niti je imao pristup dokumentima i finansijskim izjavama. Takođe mu je onemogućen pristup prostorijama kompanije.
7. Dana 03.11.2010. žalilac je podneo zahtev Kosovskoj agenciji za registraciju biznisa da ga vrati na položaj deoničara kompanije i da preinači svoju prethodnu odluku (vidi stav 5 gore), pošto je ona bila zasnovana na nezakonitim dokumentima koje su podneli M.L. i I.F. Nakon tog zahteva, vršilac dužnosti direktora agencije, je postupajući u skladu sa članom 16. Zakona o trgovinskom društvu, vratio kompaniju na prethodni pravni status i vratio žalioca na položaj deoničara u vlasništvu svog prethodnog procenta deonica.
8. Dana 16.06.2015. Privredni sud je dodelio žaliocu 874,000 evra kao nadoknadu prouzrokovane štete, uključujući i zakonom propisanu kamatu. Prava okrivljenih, M.L. i I.F. na vlasništvo deonica kompanije je oduzeto i oni su isključeni iz nje.

2. EULEX-ovo učešće

A. Prva žalba - predmet br. PPS 26/2010

8. Dana 17.09.2009. žalilac je poslao pismo predsedniku Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo (STRK) u koje je tražio da se preduzmu odgovarajuće mere protiv navodnih prijavljenih prestupa njegovih deoničara i da mu se pruži zaštita.

10. Dana 10.02.2010. EULEX specijalni tužilac se sastao sa žaliocem. Preporučeno je da on pruži detaljnije objašnjenje o situaciji na koju se žali.
11. Dana 11.03.2010. zastupnik žalioaca je podneo dodatnu krivičnu prijavu STRK-u protiv I.F. i M.L. i protiv vršioca dužnosti direktora Kosovske agencije za registraciju biznisa, za krivična dela falsifikovanja dokumenata, legalizaciju lažnog sadržaja, prevaru, zloupotrebu službenog položaja i sklapanje štetnih ugovora. Podneti su relevantni dokazi.
12. Dana 25.05.2010. STRK je predmet prenelo EULEX tužiocu N.A. u Okružnom tužilaštvu u Mitrovici.
13. Dana 10.11.2010. glavni EULEX tužilac je predmet dodelio EULEX tužiocu P.K. na njegov zahtev da to uradi.
14. Dana 25.11.2010. EULEX tužilac je zahtevao da EULEX dodeli predmet sudiji Okružnog suda u Mitrovici. Tokom rasprave održane 02.12.2010. godine EULEX tužilac je naveo da je razlog za njegov zahtev bio zasnovan na "snažnom interesu društva u sigurnost poslovanja i preduzetništva u ovoj oblasti, a procenjena šteta u ovom slučaju je iznosila oko pet miliona evra".
15. Dana 17.01.2011. predsedavajući sudija Okružnog suda u Mitrovici je dodelio predmet (PPS. br. 26/2010) EULEX sudijama.
16. Rešenje o pokretanju istrage (RPI) doneto je 23.02.2011. protiv M.L. i I.M. za navodno izvršenje krivičnog dela prevare u avgustu 2009. godine (Predmet br. PPS. 26/2010).
17. Dana 25.02.2011. EULEX tužilac je podneo zahtev za Nalog za pretres kuće Okružnom sudu u Mitrovici. Zahtev je odobren dana 01.03.2011. Dana 04.03.2011. istražni organi su izvršili pretres. Oduzeto je nekoliko stvari uključujući desktop kompjuter, automatska puška AK 47 i nekoliko dokumenata. Policija je tužilaštvu podnela nekoliko relevantnih izveštaja. Jedinica za istragu privrednog kriminala je ovlašćena od strane EULEX tužioaca da izvrši pretres oduzetih kompjutera. Dvojica osumnjičenih su saslušani.
18. Dana 30.03.2011. EULEX tužilac je poslao pismo o ovlašćenju Istražiteljima radne grupe u Mitrovici da preduzmu nekoliko istražnih koraka i da mu podnesu izveštaj najkasnije do 30.06.2011., uz privremen izveštaje po potrebi. Komisiji nije podnet nijedan dokaz o tome zašto je taj zahtev ispunjen.
19. Dana 04.08.2011. EULEX tužilac P.K. je doneo Rešenje o obustavi istrage u predmetu PPS br. 26/10. Osnovi za to rešenje su, između ostalog, sledeći:
"uprkos naporima EULEX Policije, okrivljeni M.L. nisu locirali ni na Kosovu niti ga je u Nemačkoj moglo locirati Javno tužilaštvo u Siegel, Nemačka, gde se protiv njega vodi još jedan krivični postupak. Stoga, javni tužilac pretpostavlja da se ovaj okrivljeni krije od istrage i da je pobjegao na nepoznato mesto. Pored toga, zbog nedavnih krivičnih dela na severu Kosova, EULEX Police je sve svoje resurse usredsredila na rešavanje najnovijih najtežih predmeta. Pod ovakvim okolnostima nije moguće obezbediti bilo kakve druge dokaze.
Međunarodni javni tužilac smatra da su prikupljeni svi prikupivi dokazi u vezi sa krivičnim delima i krivičnom odgovornošću osumnjičenih, pri čemu oni nisu bili na raspolaganju tužiocu i sve istražne mogućnosti su već iskorišćene. To znači da su zahtevi propisani članom 223. stav (2) ZKPK ispunjeni."

20. Dana 04.04.2012. EULEX tužilac S.G. je podneo ovlašćenje Upravi Policije Kosova za privredni kriminal i korupciju naređujući im da u vezi s predmetom utvrde nekoliko činjenica.

21. Dana 05.05.2012. istražna jedinica Uprave Policije Kosova za privredni kriminal i korupciju je podnela izveštaj EULEX tužiocu, obaveštavajući ga, između ostalog, o ugovoru koji su deoničari žalioca potpisali dana 05.08.2009. (vidi stav 4 gore) i o tome da je ugovor registrovan u Kosovskoj agenciji za registraciju biznisa (vidi stav 5 gore).

23. Dana 05.06.2012. Kancelarija poreske uprave u Mitrovici je pružila izveštaj o poreskoj inspekciji u Kompaniji EULEX tužiocu S.G. Dana 03.07.2012. ovaj tužilac je saslušao F.I., radnika kompanije, u svojstvu svedoka.

24. Kao rezultat pisma glavnog EULEX tužioca od 17.11.2014. EULEX tužiocu N.A., Osnovno tužilaštvo u Mitrovici, dana 16.12.2014. ovaj drugi je izdao Rešenje o nastavku istrage. Ova istraga je trenutno u toku. Nije doneta nikakva zvanična odluka o njenom zatvaranju.

B. Predmet PP 360/2012

25. Meseca septembra 2012. godine žalilac je obavestio Jedinicu za finansijske istrage izvršne policije EULEX-a (JFI) da je M.L., koji je bi vlasnik još jedne druge kompanije, S-B, iznajmio dve mašine za kamenolom od jedne kompanije u Nemačkoj Apex-Lieben Crush & Screentec i da je zatim te mašine uvezao na Kosovo i proda ih kompaniji.

26. EULEX JFI je pokrenula istragu i dana 09.10.2012. je podneo izveštaj u kojem je utvrđeno oda su mašine bile u vlasništvu nemačke kompanije Apex-Lieben Crush & Screentec, koje su tražile da im se mašine vrate.

27. Dana 10.10.2012. izdato je Rešenje o pokretanju istrage protiv I.F. i M.L. (predmet br. PP 360/2012). Predmet je vodila mešovita ekipa pri Osnovnom tužilaštvu u Mitrovici. Prvobitno je predmet dodeljen EULEX tužiocu P.P. (septembar-novembar 2012) i tužiocu M.G. od februara 2013. Godine pa nadalje.

28. Dana 18.09.2012. žalilac i njegovi zastupnici su se sastali sa EULEX tužiocem P.P. i pravnim savetnikom. Tužilac je naveo korake koje treba preduzeti.

29. Između datuma RPI, odnosno od 10.10.2012., i 30.10.2012., the Tužilaštvo je podnelo Zahtev za obelodanjivanje finansijskih podataka, Zahtev za nalog za pretres kuće i drugih prostorija, Nalog za obelodanjivanje poreskih podataka, osam Ovlašćenja, Zahtev za Nalog za hapšenje za oboje okrivljenih i Zahtev za međunarodnu poternicu protiv oboje okrivljenih. U istom period EULEX JFI o Policija Kosova podneli su nekoliko izveštaja o preduzetim merama.

30. Dana 17.10.2012. izvršen je pretres prostorija u Mitrovici tokom zajedničke operacije Policije Kosova i EULEX Policije tokom kojeg je zaplenjen jedan broj dokumenta, opreme i drugih stvari. Dana 22.10.2012. EULEX tužilac P.P. je naložio šefu Agencije za upravljanje zaplenjenom i oduzetom imovinom (AUZOI) da zaplenjene stvari stavi na čuvanje.

31. Dana 08.11.2012., EULEX Policija je ponovo saslušala žalioca.

32. Dana 15.11.2012. na zahtev tužioca P.P., sudija za prethodni postupak, pri Okružnom sudu u Mitrovici izdao je Međunarodni nalog za hapšenje za I.F. i M.L.

33. Dana 28.11. 2012. EULEX tužilac je doneo Rešenje o obustavi istrage u skladu sa tada primenljivim članom 223. ZKPK (sada član 157. KZK 2013). Razlog na kojem je ono zasnovano je da se smatralo da su se obojica okrivljenih nalazila van Kosova jer su obojica državljani Nemačke i borave u Nemačkoj. Okrivljeni su ukazali na to da nisu spremni da odgovore ni na jedan zahtev za saslušanje. Kao strani državljani, oni bi najverovatnije nastavili da odbijaju da se podvrgnu jurisdikciji Kosova. Stoga su svi dosadašnji naponi policije da pozovu okrivljene na saslušanje bili neuspešni.

34. Dana 12.02.2013. EULEX tužilac M.G. je naložio EULEX JFI/Jedini PK za privredni kriminal i korupciju, Mitrovica, da omoguće prenos jedne od privremeno zaplenjenih stvari koje se čuvaju u prostorijama AUOZI u Mitrovici žaliocu, kako je on zakoniti vlasnik kamiona.

35. Dana 13.02.2013. EULEX tužilac M.G. je nastavio istragu protiv I.F. i 14.02.2013. protiv M.L. Dana 14.02.2013. na zahtev EULEX tužioca sudija za prethodni postupak pri Osnovnom sudu u Mitrovici povukao je naloge za hapšenje protiv dvojice okrivljenih.

36. Dana 15.02.2013. M.L. i I.F. saslušani su u EULEX bazi u Mitrovici od strane EULEX-a i službenika Policije Kosova u prisustvu njihovog advokata odbrane. Oni su obavešteni o pravnoj kvalifikaciju krivičnih dela u vezi kojih su saslušavani, naime, zloupotrebi ekonomskih ovlašćenja, prevari i proneveri. Dana 26.02.2013. ponovo je saslušan M.L.

37. Dana 01.03.2013. EULEX tužilac, M.G. je izdao Rešenje o obustavi istrage. Konstatovano je da zbog transnacionalne prirode istrage protiv obojice okrivljenih koji nisu imali stalni boravak na Kosovu is istrage u toku proizašle su okolnosti koje su sprečavale uspešno krivično gonjenje.

38. Dana 16.05.2012. EULEX tužilac M.G. je izdao Rešenje o prekidu istrage. Uzevši u obzir dokaze, on je zaključio da više nije postojala ubedljiva osnovana sumnja da su okrivljeni izvršili krivična dela. Zaključeno je da je malo verovatno da bi svaka dalja istraga pružila dovoljno osnova za nastavak istrage.

39. Dana 03.06.2013. žalilac se pismeno obratio EULEX tužiocu, M.G., zahtevajući od njega da izmeni odluku o obustavi istrage. On je tužiocu predočio novi materijal u vezi sa predmetom. EULEX tužilac je odgovorio pismeno dana 24.06.2013., obaveštavajući žalioca da nije spreman da razmotri svoju odluku ili da razmotri novi predočeni materijal. Dalje je izjavio da taj materijal treba podneti lokalnim vlastima kako ovo pitanje više nije bilo među prioritetima EULEX-a. on je takođe zahtevao od žalioca da se više ne obraća ni njemu niti EULEX Policiji.

III. VAŽEĆI ZAKON

40. Zakon br. 03/Z-053 o nadležnostima, odabiru predmeta i dodeli predmeta EULEX sudijama i tužiocima na Kosovu (primenljiv do 30.05.2014.)

Relevantne odredbe ovog zakona glase:

Član 3. Nadležnost i ovlašćenja EULEX sudija zaduženih za krivične postupke (...)

3.3. Pre početka određene faze postupka, nakon zahteva Tužioca EULEX-a kojem je predmet dodeljen ili koji radi u mešovitom timu, naznačenom u čl. 9. i 10. Ovog zakona, ili nakon zahteva bilo koje strane u postupku, ili nakon pismenog zahteva Predsednika nadležnog suda ili sa generalnog zasedanja Vrhovnog suda Kosova (...)Predsednik Skupštine EULEX sudija imaće ovlašćenje, iz bilo kojeg razloga kada se to smatra potrebnim da bi se obezbedilo adekvatno vršenje pravosudne funkcije, da rasporedi EULEX sudiju u odgovarajuću fazu krivičnog postupka, u skladu sa modalitetima odabira i raspodele predmeta, razrađenih od strane Skupštine EULEX sudija i u saglasnosti sa ovim zakonom, za sledeća krivična dela, kada istragu ili krivično gonjenje ne sprovodi STRK: (...)

h) povreda ravnopravnog statusa stanovnika Kosova (član 158. PKZK)

Član 12. Nadležnost EULEX tužilaca u slučaju nespremnosti ili nesposobnosti javnih tužilaca Kosova

12.1. U svakoj fazi bilo kojeg krivičnog postupka, ukoliko javni tužilac Kosova ispolji nespremnost ili nesposobnost za obavljanje svoje dužnosti i ukoliko ta nespremnost i nesposobnost može da ugrozi pravilnu istragu ili gonjenje krivičnog prekršaja, ili kada postoji osnovana sumnja pokušaja uticanja na istragu ili gonjenje krivičnog prekršaja, Glavni EULEX tužilac imaće pravo da zatraži od glavnog tužioca nadležnog tužilaštva da se predmet dodeli, a) drugom javnom tužiocu Kosova koji radi u istom tužilaštvu, b) ili bilo kojem EULEX tužiocu koji će preuzeti odgovornost relevantne istrage ili gonjenja. (...)

41. Zakon br. 04/Z-273 o izmenama i dopunama zakona koji se odnose na mandat Misije Evropske unije za vladavinu prava u Republici Kosovo

Član 3. o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-053 o nadležnostima, odabiru i raspodeli sudski predmeta sudijama i tužiocima Misije EULEX-a na (na snazi od 31.05.2014.).

.....

9. Član 7 osnovnog zakona, preformuliše se tekstem koji sledi:

Član 7. Opšta ovlašćenja i nadležnosti tužilaca EULEX-a

7.1. tužioci EULEX-a biće ovlašćeni i odgovorni da vrše svoje funkcije, uključujući i ovlašćenje za istragu i krivično gonjenje po predmetima navedenih u članu 2.1 ovog zakona, osim ako je drukčije predviđeno ovim zakonom.

7.2. tužioci EULEX-a biće nadležni za istragu i krivično gonjenje krivična dela koja su u nadležnosti STRK, u skladu sa zakonom o STRK;

7.3. tužioci EULEX-a integrisani su u tužilački sistem Kosova i svoje dužnosti vrše u skladu sa važećim zakonima na Kosovu.

7.4. postupci koje vode tužioci EULEX-a utvrđene članom 2.1 ovog zakona i dalje će se menadžirati prema važećim odredbama Zakona br. 03/L-053 o nadležnosti, odabiru predmeta i raspodeli predmeta sudijama u tužiocima EULEX-a na Kosovu (2008) i Zakona o STRK (2008).

7.5. EULEX - KOSOVO će odrediti tužioce da pomažu u vezi primene, prema dogovoru dijaloga između Kosova i Srbije, posredovanjem EU.

7.6. tokom vršenja njihovih funkcija, Tužioci EULEX-a će se konsultovati i koordinirati svoje aktivnosti sa Glavnim državnim tužiocem, nadležnog za kancelariju u kojoj se oni nalaze.(...)

II. ŽALBE

42. Žalilac tvrdi da EULEX Kosovo nije uspeo da zaštiti njegovo pravo na mirno uživanje svoje imovine garantovano članom 1 Protokola br. 1 Konvencije. On se takođe žali da je EULEX prekršio njegovo pravo na delotvoran pravni lek garantovano članom 13 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda ("Konvencija").

II. ZAKON

NAVODNO KRŠENJE ČLANA 1 PROTOKOLA BR. 1 KONVENCIJE

43. Žalilac se žali na osnovu člana 13. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 Konvencije (vidi stav 42 gore). Relevantne odredbe, do mere u kojoj je to relevantno, glase:

Član 1. Protokola 1, zaštita imovine

"Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava[...]."

Član 13., Pravo na delotvoran pravni lek

"Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu."

44. Kao pitanje materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente ljudskih prava u skladu sa Konceptom odgovornosti EULEX-a od 29.10.2009. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava. Od posebnog značaja za rad Komisije su Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodni pakt o građanskim i političkim

pravima, koji postavljaju minimalne standard za zaštitu ljudskih prava koje javne vlasti u svim demokratskim pravnim sistemima treba da garantuju.

Izjave strana

45. u svojoj izjavi od 03.12.2014., ŠM je naveo da spisi predmeta br. PPS 26/2010 nisu na adekvatan način odražavali istražne radnje koje je preduzeo EULEX od 17.09.2009., kada se žalilac prvi put obratio predsedniku STRK, do 10.02.2010. (vidi stav 9). Žalilac je zahtevao dalji rok od tri nedelje da izmeni svoju prvobitnu izjavu.

46. ŠM tvrdi da je EULEX tužilac preduzeo jedan broj istražnih radnji u skladu sa Rešenjem o pokretanju istrage od 23.02.2011. te mere su obuhvatale pretres kuće i isporuku Ovlašćenja Jedinici za istragu privrednog kriminala i Istražiteljima radne grupe. Po završetku tih koraka, EULEX tužilac je obustavio istragu dana 04.08.2011. kako okrivljeni M.L. nije pronađen.

47. Tvrdi se da je zastupnik žalioaca dobio pristup kompletnim spisima predmeta. On je pregledao dosijee u EULEX bazi u Mitrovici. Nije tražio kopije nijednog dokumenta.

48. ŠM je potvrdio da su, u skladu sa Odlukom EULEX tužioca da obustavi istragu u predmetu PPS 26/2010, preduzeti dodatni istražni koraci od strane EULEX tužioca. Konkretno, dana 04.04.2012. poslato je Ovlašćenje Upravi Policije Kosova za privredni kriminal i korupciju kako bi se utvrdile dodatne činjenice. Ovo je rezultovalo izveštajem koji je sadržao jedan broj nalaza od strane Policije Kosova. Dalje, EULEX tužilac je zahtevao od Poreske uprave Kosova da podnese izveštaj o MTI Stone and Building Ltd. Taj izveštaj je podnet EULEX tužiocu dana 05.06.2012. godine. Dana 03.07.2012, EULEX tužilac je saslušao jednog radnika kompanije u svojstvu svedoka.

49. ŠM je dalje izjavio da je istraga u predmetu PPS 26/2010 još uvek bila obustavljena u to vreme kako nije bila izdata Odluka o njenom nastavku.

50. Žalilac je izjavio da je predmet br. PPS 26/2010 i predmet br. PP 360/2012 trebalo razmotriti ujedno jer su oni usko povezani. Žalilac, kao oštećena strana i njegov advokat, trebalo je da budu pozvani da učestvuju u ispitivanju okrivljenih od strane EULEX policije i tužioca. Dalje se tvrdilo da su predmeti dodeljeni različitim tužiocima, što je ometalo razuman napredak u istrazi. Radnje EULEX tužilaca su bile "političke radnje" i nisu imale nikakvog pravnog osnova.

51. Što se tiče tvrdnje žalioaca da je predmete trebalo razmotriti zajedno, ŠM se, u svojoj dodatnoj izjavi od 23.03.2015. pozvao na pravni osnov za osnivanje zajedničkih postupaka propisano članom 33. (6) i (7) i članom 305. (3) Zakona o krivičnom postupku Kosova, (ZKPK). Uslovi propisani ZKPK-om o sjedinjavanju predmeta nisu bili ispunjeni. Dalje je potvrđeno da članovi 151-155. ZKPK ovlašćuju oštećenu stranu ili njegovog/njenog ovlašćenog zastupnika prisustvuju ispitivanju okrivljenog. Što se tiče tvrdnje žalioaca o broju tužilaca kojima su predmeti dodeljeni, ŠM je tvrdio iako može izgledati da je broj tužilaca kojima su predmeti dodeljeni mogao imati negativne posledice po delotvornost, u stvarnosti EULEX tužilac kojem je dodeljen predmet br. PPS 26/2010 je bio upoznat sa predmetom od početka, a dodeljivanje predmeta br. PP360/2012 drugom tužiocu nije rezultovalo daljim odlaganjima u istrazi.

PRIHVATLJIVOST

52. Pre razmatranje zasluga žalbe, Komisija treba da odluči da li da prihvati žalbe, uzevši u obzir kriterijume o prihvatljivost propisane Pravilom 25. i 29. Pravilnika o procedurama.

53. Na osnovu pravila 25., stav 1, Žalbu može podneti bilo koja osoba koja nije zaposlena u EULEX-u, koja tvrdi da je žrtva kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom izvršavanja njegovog izvršnog mandata.

54. Komisija je prethodno stalno tvrdila da su radnje preduzete od strane EULEX tužioca u ispitivanju predmeta deo izvršnog mandata EULEX Kosovo i da takve radnje spadaju u okvir mandata Komisije do i uključujući optužnice podnete sudu koji je nadležan za razmatranje zasluga predmeta (vidi npr. *B.Y protiv EULEX-a*, 2014-06, stav. 12; i protiv EULEX-a, 2013-01, 27.11.2013., stav 12; *E protiv EULEX-a*, 2012-17, 30.08.2013, stavovi 20-22.; *Z protiv EULEX-a*, 2012-06, 10.04.2013. stavovi 32.; *W protiv EULEX-a*, 2011-07, 05.10.2012. stav 21.; *Hodža protiv EULEX-a*, 2011-18, 23.11.2011. stav 22.; *S.M. protiv EULEX-a*, 2011-11, 23.11.2011. stav 15., *Sadik Taći protiv EULEX-a*, 2010-02, stav 64.).

55. Komisija konstatuje da je u ovom predmetu postupak koji je predmet žalbe direktno povezan sa radnjama EULEX tužilaca tokom vršenja njihovih izvršnih funkcija. Komisija je zadovoljna što žalba spade u domen njenog mandata i ispunjuje kriterijume o prihvatljivost propisane Pravilnikom o procedurama. Dalje se navodi da su pravosudni instrumenti dostupni na Kosovu na kraju pružili žaliocu obeštećenje u vidu presude Privrednog suda godine 2015. Međutim, Komisija je već izjavila da ta činjenica sama po se bi ne oslobađa EULEX od njegove obaveze u vezi sa efikasnom zaštitom ljudskih prava (vidi *Bečić protiv EULEX-a*, br. 2013/03, 12.11.2014., stav 59).

OCENA KOMISIJE

56. Što se tiče tvrdnje žalioaca koja se odnosi na član 13. Konvencije, Komisija je već imala prilike da konstatuje da Misija EULEX nije država i da njena mogućnost da garantuje efikasnu zaštitu ljudskih prava ne može da se poredi, u svim relevantnim aspektima, sa onim što se može očekivati od jedne države (vidi Odluku Komisije u *A,B,C,D protiv EULEX-a* od 2012-09 do 2012-12, 20.06.2013., § 50; *K do T protiv EULEX-a*, gore citirano, stav 53; uporedi takođe i sa Odlukom Komisije za razmatranje ljudskih prava (dalje u tekstu KRLJP) u predmetima 248/09, 250/09 i 251/09, 25.04.2013-, stav 35).

57. Stoga bi očekivanja od mogućnosti EULEX Kosovo da sprovedi istrage i da reši složene krivične predmete trebalo da budu realistična. Komisija ne bi nametnula istražnim organima EULEX-a obavezu da sprovedu istragu do mere koja prevazilazi njegov mandat i resurse (vidi Komisija za razmatranje ljudskih prava, u daljem tekstu: KRLJP; Odluka u predmetu 248/09, 250/09 i 251/09, *mutatis mutandis*). Stoga se od Komisije traži da razmotri da li postoje konkretne i stvarne prepreke na njegovom putu koje bi mogle dovesti u pitanje sposobnost EULEX-a da sprovede brzu i efikasnu istragu. Cilj takve procene nije da se opravda operativne nedostatke koji nisu povezani sa konkretnim i dokazivim izazovima, već da se osigura da se do

EULEX-a ne očekuje da uradi više nego što bi mu to njegov mandat omogućio.

58. U ovom predmetu, Komisija prvo konstatuje da je zahtev sa dodeljivanje predmeta EULEX sudiji tužilaštvo podnelo 25.11.2010. godine. Tužilac se u svom zahtevu pozvao na ozbiljnost predmeta i šta je bilo u pitanju kao okolnosti kojima se opravdavalo dodeljivanje predmeta EULEX sudiji (vidi stav 14 gore) i sudija je prihvatio taj zahtev. Prema tome, nije sporno da je predmet bio dovoljno težak da ga preuzme EULEX, što je postupka rezervisan za većinu teških krivičnih predmeta.

59. Međutim, dalje se konstatuje da se žalilac EULEX-u po prvi put obratio septembra 2009. godine. nakon što je upotpunio svoj podnesak 11.03.2010., predmet br. PPS 36/2010 je prenet kancelariji okružnog tužilaštva u Mitrovici nakon dva meseca. Nakon toga je dodeljen EULEX tužiocu P.K. dana 10.11.2010. godine. ŠM nije pokazao niti tvrdio da su u predmetu preduzete bilo kakve istražne mere pre tog datuma. Niti je podneseno objašnjenje u vezo sa tim.

60. Nakon toga predmet je dodeljen EULEX sudiji dana 17.01.2011., a istraga je konačno pokrenuta 23.02.2011. godine, jednu godinu i četiri meseca nakon što se žalilac prvobitno obratio EULEX-u. Komisija priznaje da je ubrzo nakon toga izdat Nalog za pretres kuće i da je on brzo sproveden marta 2010. godine. Međutim, nije podnet nijedan dokaz da su nakon toga preduzete istražne mere, sve dok nije doneta odluka o obustavi postupka dana 04.08.2011., uprkos Ovlašćenju od 30.03.2011. kojim se istražitelji obavezuju da sprovedu nekoliko istražnih mera.

61. Dalje se konstatuje da su određene istražne mere preduzete između 04.08.2011. kada je predmet zvanično obustavljen i 17.11.2014., kada je predmet zvanično nastavljen. Naime, saslušan je jedan svedok, podnet je izveštaj o poreskoj inspekciji od strane kosovskih organa i Policiji Kosova je naloženo da sprovede određene mere (vidi stavove 20-23 gore). Komisiji nije podneseno nikakvo objašnjenje o pravnim osnovima na osnovu kojih su te mere preduzete dok je predmet bio zvanično obustavljen.

62. Istraga je nastavljena 14.12.2014. godine. očigledno do današnjeg dana je nerešen. Komisija nije dobila nikakav podnesak koji bi pokazao da li su i koje istražne mere preduzete od tada; ili koji su razlozi iz kojih nisu preduzete nikakve mere sve dok situacija žalioaca nije ispravljena meseca juna 2015. godine presudom Privrednog suda.

63. Dalje se konstatuje da je ova istraga obustavljena i na osnovu toga nije bilo verovatno da će se okrivljeni podvrgnuti jurisdikciji kosovskih vlasti. Istraga je nastavljena 13. i 14. februara 2014. godine, a nalozi za hapšenje okrivljenih su povučeni sledećeg dana nakon podnošenja zahteva EULEX tužiocu. Komisija smatra da uzevši u obzir prethodne poteškoće u dovođenju osumnjičenih pred pravdu, kako se navodi u odluci o obustavi istrage, Odluka o povlačenju naloga za hapšenje i odluka da se to uradi pre dokazivog pokušaja da se osumnjičeni ispituju otvorena je za kritiku.

64. Komisija konstatuje da ni žalilac niti njegov advokat nisu bili pozvani da prisustvuju ispitivanju oboje okrivljenih kada su oni ispitivani u kontekstu drugog kruga istrage (PP 360/2012) u dve prilike u februaru 2013. godine, uprkos činjenici da je na osnovu važećeg zakona to bilo moguće. Komisiji nije objašnjeno da li su žalilac i njegov advokat bili obavešteni o tim saslušanjima, i z kojih razloga ukoliko nisu. Komisiji nisu predstavljeni nikakvi argumenti kojima bi se objasnilo zašto nije izdata niti odluka da se oni saslušaju u

kontekstu prvog kruga istrage, kada su oboje osumnjičenih u to vreme bili na Kosovu i dostupni za saslušanje.

65. Uzevši u obzir okolnosti predmeta u celini, Komisija konstatuje da je izvršena povreda prava žalioaca na delotvoran pravni lek, garantovanog članom 13. Konvencije.

66. Uzevši u obzir njene nalaze pod članom 13., Komisija smatra da nije neophodno razmotriti žalbu u smislu člana 1. Protokola br. 1 Konvencije (vidi sličan pristup *Bečić protiv EULEX-a*, citirano gore, stav 62).

IZ TIH RAZLOGA KOMISIJA JEDNOGLASNO

1. **Zaključuje** da je došlo do povrede člana 13. Konvencije;
2. **Zaključuje** da nije neophodno razmotriti žalbu u smislu člana 1. Protokola br. 1 Konvencije;
2. **Smatra prikladnim da**, u smislu gore navedenih nalaza o činjenicama i zakonu, da sledeću preporuku šefu Misije u skladu sa pravilom 34. Poslovnika o radu:
  - a. ŠM treba da da izjavu kojom priznaje da su okolnosti slučaja dovele do kršenja žaliočevih prava koja se pripisuju postupcima i/ili propustima EULEX-a u sprovođenju svog izvršnog mandata;
  - b. ŠM treba da obezbedi kopiju ove Odluke EULEX tužiocima u svrhu obaveštenja, preko relevantnih kanala.

John J. RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član